

Jeremiás próféta szomorúsága

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Jób 3; Jeremiás 18:1-10, 18-23; 23:14-15; 20;
Apostolok cselekedetei 2:37

„Rávéttél Uram engem és rávétettem, megragadtál engem és legyőztél! Nevetségessé lettem minden időre, mindenki csúfol engemet” (Jer 20:7).

Aki az Urat követi, megtanulhatja, hogy Jézusban hinni és keresni az Ő akaratát nem garancia a gondtalan életre. Végül is meg van írva: *„De mindazok is, akik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, üldöztetni fognak” (2Tim 3:12).* Ezt az igazságot biztosan Jeremiás is megtanulta.

A hit a próbák idején szélesíti felfogásunkat és gondolkodásunkat, amire a küzdelmeink során majd rátámaszkodhatunk. Ez azt jelenti, hogy amikor igazságtalan és méltánytalan bántalmazások és próbák érnek (és nem kérdés, valóban sok az igazságtalanság és a méltánytalanság), nem kell magunkba roskadnunk a céltalanság és értelmetlenség tudatával, amit azok éreznek, akik nem ismerik az Urat. Valamit láthatunk a teljes képből, a végső reményt azonban Isten adja, és nem számít a komor jelen; ebből a tapasztalatból és reménységből kell erőt merítenünk. Jeremiás tudott valamit erről az összefüggésről, bár néha úgy tűnt, hogy elfeledkezett róla és csak a saját nyomorúságát látta.

ISTENTELÉN PAPOK ÉS PRÓFÉTÁK

Nehéz megérteni több ezer év távolságából Júda történelmét, mindazt, amely Jeremiás idejében történt. A Bibliából felismerve a súlyos figyelmeztetéseket és fenyegetéseket, amelyeket Isten a népe ellen intézett, sokan úgy vélik, hogy az Úr kemény, büntető és bosszúálló képében jelenik meg. Azonban ez hamis értelmezés, és csupán felületes olvasás következménye. Az Ó- és Újszövetség kinyilatkoztatja, hogy Isten szereti az emberiséget és meg akarja menteni, de döntéseinkkel szemben nem alkalmaz erőszakot. Amikor kérései ellenére rosszat akarunk tenni, szabadon megtehetjük. Viszont nemcsak a következményekre kell emlékeznünk, hanem arra is, hogy előzetesen figyelmeztetést kaptunk.

Melyek voltak azok a gonoszságok, amelyekkel az Úr foglalkozott Júdával kapcsolatban? Miféle gonoszságok ellen prófétált Jeremiás? Jer 5:26-31; 23:14-15

A gonoszságok bűnkatalógusa csupán egy része azoknak a rossz dolgoknak, amelyekbe Isten népe beleesett. Mind a papok, mind a próféták „istentelenek” voltak. Erős, ironikus megfogalmazás ez, de vegyük figyelembe, hogy a papoknak Istent kellett volna képviselni, a prófétáknak pedig az volt a szerepük, hogy Isten szócsövei legyenek. Jeremiás problémáinak ez csupán a kezdete.

A felsorolt bűnök a típusaik alapján különböző csoportba sorolhatók. A lelki vezetők hitehagyása az, amikor másokat gonosz útra csábítottak, annyira, hogy „senki sem tér meg az ő gonoszságából” (Jer 23:14). Akkor is, amikor az Úr figyelmezteti őket a közelgő ítéletre, a próféták azt mondják, hogy az nem következik be! Időközben eltávolodtak az Úrtól, megfélemltek az intéstől, hogy gondoskodjanak az árvákról és védelmezzék a szegényt (Jer 5:28). A nép egésze távol került Urától. A Biblia és különösen az Ószövetség prófétái könyvei feljegyzik, hogy az Úr keresi a lehetőségét, miként tudja visszahívni magához makacs népét. Noha gonoszságot követtek el, Isten hajlandó megbocsátani nekik, meggyógyítani és helyreállítani őket. Viszont ha ők visszautasítják a kegyelmet, mit lehet még tenni?

JEREMIÁS LELKI SZENVEDÉSE

A próféták feladata az volt, hogy Isten üzenetét továbbítsák, és nem az, hogy számolgassák, mennyien fogadták el azt. A próféták számára a legnagyobb fájdalmat jelentette, amikor a nép visszautasította Istent. Azok száma kevésnek bizonyult, akik elfogadták a próféták üzenetét. Noha nem tudjuk, mennyi volt a föld lakossága Noé idejében, egyértelműen megállapíthatjuk, hogy az emberek többsége visszautasította Isten hívását, mivel csak kevesen mentek be a bárkába. A történelemben ez gyakran megismétlődött.

Olvasd el Jer 20:1-6 verseit! Milyen fogadtatásra talált a próféta üzenete?

Ahhoz, hogy megérthessük, mi is történt valójában, csak azokat a szavakat kell elolvasni, amelyeket Jeremiás prófétált, amelyek bajba sodorták őt e fontos vezető előtt, Pashúr papnál. Jeremiás 19. fejezetében a prófécia így kezdődik: Isten *„veszedelmet hoz erre a helyre”* (3. vers), *„fegyverrel ejtem el őket ellenségeik előtt... holttesteiket pedig az ég madarainak és a mezei vadaknak adom eledelül”* (7. vers) és Júda népe megeszi egymás húsát (9. vers).

Jeremiás szenvedéstörténete elkezdődött, amelyet hűséges szolgája és egyben sorstársa, Bárúk jegyzett fel. Ítéletet hirdetett a templom és a város ellen. A főpap, Pashúr számára istenkáromlásnak tűnt Jeremiás jövendölése. A törvény alapján megvesszőztette (5Móz 25:1-3) Jeremiást, majd kalodába záratta, amely még a korábbiaknál is fájdalmasabb volt. A kaloda mint kínzó eszköz arra szolgált, hogy lelkileg megtörje Jeremiást. Azonban Isten szolgája nem tört meg, sőt erősebbé vált! Majd bekövetkezett Pashúrnak és családjának borzalmas sorsa, amely elretentő példa lett azok előtt, akik látták őket a fogság rabláncáiban szenvedni. Ez az első hely Jeremiás könyvében, ahol Babilonra mint a fogság helyére utalás történik. (A fejezetek, sőt az események sincsenek kronológiai sorrendbe állítva.)

Képzeld el, hogy valami hasonlót prófétálnak rólad! Mit gondolsz, mi lenne az első reakciód? Mit tennél ekkor (lásd ApCsel 2:37)?

ÉGŐ TŰZ A CSONTJAIMBAN

Jeremiás kemény szavai Pashúrhoz és a néphez nem a saját szavai voltak, nem a gyűlölet mondatta vele, amiért egy napra tömlöcbe vetették. Ezek az Úr szavai voltak a néphez.

Ami ezután következik, az Jeremiás szívéből származik és a Szentlélek ihletésére fogalmazza meg. Szívfájdalmának mélységéből kiált fel, mivel helyzete elfogadhatatlan számára.

Olvasd el Jer 20:7-14 verseit! Mit mond a próféta? Mit tanulhatunk ebből az emberi természetünkre vonatkozóan?

Első hallásra szavai káromlásnak tűnnek. Azon csodálkozhatunk, vajon miért mondja azt, hogy az Úr „rávette”, becsapta őt, amikor az Úr a korábbiakban figyelmeztette: erős ellenállással fogja szembe találni magát. Mindazonáltal Jeremiás panaszkodik: „*Mert ahányszor csak szólok, kiáltozom; így kiáltok: erőszak és romlás!*” Úgy érezte, nem csoda, hogy az emberek ellene vannak.

Ugyanakkor milyen fontos jelentősége van annak, amit Jer 20:9 versében mond a próféta?

Inkább feladta és abba hagyta volna az üzenet hirdetését, de Isten szavai olyanok voltak, mint tűz a szívében vagy mint az égő tűz a csontjaiban. Milyen csodálatos metafora olyan valakire vonatkozóan, aki elhívása szerint élt és szenvedései ellenére követte az Urat. (Hasonló gondolatokat találunk Ám 3:8 és 1Kor 9:16 verseiben.)

Ezekben a versekben láthatjuk Jeremiás küzdelmét, és megértjük a külső és belső harcot is, amely körülötte zajlik. Egyik pillanatban még Istent magasztalja, amiért megmenti a szükségben levőt a gonosztól, a következő percben (ahogyan ezt a holnapi tanulmányban látjuk), megátkozza a születése napját.

Miért fontos - különösen szélsőséges körülmények és nehézségek között -, hogy Istent magasztaljuk és bízunk abban, ahogyan szeretetét bemutatta nekünk?

„ÁTKOZOTT LEGYEN A NAP”

Még a Biblia legádázabb kritikusa is elismerik azt a lényeges szempontot, hogy a Szentírás nem kendőzi el az emberi gyarlóságot és gyengeséget. A tökéletes és hibátlan Isten Fia kivételével nagyon kevés bibliai személy az, akit úgy mutat be részletesen az Írás, hogy a gyengeségei vagy hibái felszínre ne kerüljenek. Ez érvényes a prófétákra is. Amint a korábbiakban említettük, Isten tökéletes, viszont az Őt szolgáló próféták nem voltak azok. Hozzánk hasonlóan ők is bűnösök voltak és Krisztus megigazítására vártak, amit hit által nyerhettek el (lásd Róm 3:22). Noétól Péterig mindnyájukat megrontotta a bűn, és az volt az egyetlen reménységük, hogy az Úr színe előtt elmondják, amit Ellen G. White is megfogalmazott: „Nincs bennem érdem vagy jószág, de bemutatom Isten előtt az Isten Bárányának mindent eltörölő vérét, ami elveszi a világ bűneit. Ez az egyetlen védelmem. Jézus neve utat jelent Istenhez. Az Ő füle, szíve nyitva áll a legapróbb könyörgésem előtt is és Ő elégíti ki a legmélyebb szükségleteimet” (Ellen G. White: *Faith and Works*. [Hit és munka.] 106. o.).

Olvasd el Jer 20:14-18 verseit! Mit mond el ez a szakasz a próféta lelkiállapotáról?

Jeremiás gondolatai Jób szavaira emlékeztetnek, aki sokkal rosszabb helyzetben volt Jeremiásnál (lásd Jób 3. fejezet). Habár Jeremiásnak megvolt a biztosítéka arról, hogy Isten akaratát cselekszi és az Úr van vele, mégis az adott pillanatban helyzetének fájdalma emésztette bensőjét. Az igazságról alkotott véleményét beárnyékolta saját szenvedése.

Sokan hasonló helyzetbe kerülnek időnként: elméletileg ismerik Isten minden ígétét, de a szenvedés és a fájdalom annyira letaglózza őket, hogy az ígéretek háttérbe szorulnak, és az egyetlen dolog, amire gondolni tudnak, az a szenvedésük. Reakciójuk nem helyes, de érthető! Jeremiás próféta emberi természetét látjuk, amely hasonló a mi benső világunkhoz.

Érezted-e már valaha úgy magad, mint Jeremiás? Milyen tanulságot vontál le abból a tapasztalatodból, amely később segített a hasonló helyzetek megoldásánál?

A PRÓFÉTA ELLEN SZÓTT TERVEK

Olvasd el Jer 18:1-10 verseit! Milyen lényeges alapelvet találunk e szakaszban a prófétai értelmezésről?

Milyen más fontos lelki alapelveket találunk még itt?

Gonoszságuk dacára az Úr esélyt adott a népnek a megtérésre. Megláthatjuk Isten kegyelmét, amelyet felkínál mindazoknak, akik elfogadják azt. Mindannak ellenére, amit elkövettek, még akkor is lett volna idejük visszatérni.

Ugyanezekben a versekben látjuk sok prófécia feltételes voltát: Isten kinyilvánítja, hogy megtesz valamit, ami gyakran büntetést jelent. Ám ha a nép megtér, akkor az Úr eláll eredeti szándékától. Isten cselekedete feltételes, attól függ, hogy mi az emberek reakciója. Miért tenne a Mindenható másként? Isten nem feddi az embereket hiába, hogy térjenek le gonosz útjaikról, és ha megtértek és bűnbánatot gyakoroltak, akkor már nem hozza rájuk a büntetést. Ilyen esetben Isten már nem büntet, és ezt fejezi ki ezeken a verseken keresztül.

Olvasd el Jer 18:18-23-at! Mit hisznek az emberek: milyen okuk van arra, amit Jeremiással akarnak tenni? Mi Jeremiás emberi válasza erre?

Mennyire elkéséríthette Jeremiást, amikor az emberek, akik megtámadták őt, azt kiáltották, hogy a „törvény tanítását”, a „bölcsek tanácsait” és a „próféták szavait” kívánják megmenteni. Mennyire önámító lehet a szív!

Mennyire kell óvatosnak lennünk, amikor az Úr nevében teszünk dolgokat? Milyen tanulságokat vonhatunk le ezzel kapcsolatban? Beszéljessünk szombaton a válaszainkról!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Jer 18:11-17 verseiben az Úr azt mondja népének, hogy álljanak le azzal, amit csinálnak. A 11. vers szerint „*Nosza, térjetek meg, ki-ki a maga gonosz útjáról, és jobbjátok meg útjaitokat és cselekedeteiteket!*” A 12. versben alapvetően elmondja az Úr, hogy tudja, nem fognak hallgatni figyelmeztetéseire és intéseire, hanem továbbra is „gonosz szívük hamisságát cselekszik”. Aztán közli velük azt is, hogy mit fog tenni az engedetlenségük miatt. A sok közül ez az egyik hely a Bibliában, ahol megmutatkozik, hogy noha Isten előre ismeri a szabad döntésünket, semmilyen módon sem befolyásolja azt. Végül is, miért könyörgött volna nekik, hogy térjenek le gonosz útjaikról, ha nem állna szabadságukban engedelmeskedni neki? Miért büntetné meg őket engedetlenségük miatt, ha nem lenne meg a szabadságuk arra, hogy engedelmeskedjenek? Egyértelmű, hogy az Úr már előre, pontosan tudta, milyen döntéseket hoznak majd meg. Ezt a fontos igazságot megtaláljuk például 5Móz 31:16-21 verseiben is. Még mielőtt Izrael népe belépett volna az Ígéret Földjére, az Úr elmondta Mózesnek, hogy tudja: a nép „*más istenekhez fordul, és azoknak szolgál*” majd (5Móz 31:20). Itt még további bizonyíték található arra, hogy Isten előzetes ismerete nem befolyásolja a szabad döntéseinket.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Időzzünk még a csütörtöki tanulmányunk végén levő utolsó kérdésnél! Ki nem hallott már olyan emberekről, akik azt mondták, hogy ők ezt vagy azt tették, mert az Úr mondta nekik? (Milyen választ adhatnál annak, aki ezt állítja?) Bár nem kétséges, hogy Isten vezet minket, milyen módon tesztelhetjük a vezetést, hogy megbizonyosodjunk arról: tényleg az Úrtól származik?
2. Jeremiás azt mondta, hogy az Úr szava olyan, mint az „égő tűz a csonokban”. Milyen módon tarthatjuk életben ezt a tüzet magunkban?
3. A heti tanulmányunk bibliaverseiben található üzenet segít megérteni, hogy mit foglal magában a reformáció és a megújulás. (Végül is, nem ez volt az, amit az Úr keresett a népében?) Tehát, miért annyira fontos bűnösségünk tudata a megújulás szempontjából? Ezek ismeretében, a lelki megújuláshoz miért létfontosságú a keresztség és az általa felkínált reménység?

REMÉNYIK SÁNDOR: NE ÍTÉLJ

Istenem, add, hogy ne ítéljek -
Mít tudom én, honnan ered,
Micsoda mélységből a vétek,
Az enyém és a másoké,
Az egyesé, a népeké.
Istenem, add, hogy ne ítéljek.

Istenem, add, hogy ne bíráljak:
Erényt, hibát és tévedést
Egy óriás összhangnak lássak -
A dolgok olyan bonyolultak
És végül mégis mindenek
Elhalkulnak és kisimulnak
És lábaidhoz *együtt* hullnak.
Mi olyan együgyűen ítélünk
S a dolgok olyan bonyolultak.

Istenem, add, hogy mind halkabb legyek -
Versben s mindennapi beszédben
Csak a szükségeset beszéljem.
De akkor szómban súly legyen s erő,
Ezer kardos szónál többet tevő.
S végül ne legyek más, mint egy szelíd
igen vagy nem,
De egyre inkább csak *igen*.
Mindenre ámen és igen.
Szelíd lepke, mely a szívek kelyhére ül.
Ámen. Igen. És a gonosztól van
Minden azon felül.